

DRIE KUBIEKE METERS

We zijn voorbij de helft van augustus, ons vinken zitten in de rui. Er zijn geen zettingen meer en steeds meer en meer vinkeniers vertonen verschijnselen van depressie. Ze missen de spanning, de pintjes met de vrienden...

Met andere woorden: ze hebben een enkelband tot 1 april 2025. Om het wat draaglijker te maken heb ik gekozen voor een opbeurend verhaal met als titel **'Het kerkhof'**. Hoho.

Wij mannen en vrouwen van voor, tijdens of kort na de oorlog weten goed wat een kerkhof is of was. Want de huidige generatie spreekt over *'de begraafplaats'*, soms ver weg van de kerk. Het kerkhof of beter *'de hof rond de kerk'* waar iedere inwoner ooit zijn laatste rustplaats zal hebben is in veel dorpen en gemeentes zijn functie kwijt.

Het is vele, vele jaren geleden dat er daar nog een put gemaakt is van ‘drie kubieke meters’. De grafstenen verraden hoe lang geleden.

In alle stilte verdwijnen bij gebrek aan nabestaanden of om andere redenen jaarlijks meerdere zerken die einde concessie zijn. Bloemen en onderhoud staan op een laag pitje en de bewoners zijn tegen wil en dank plots ‘groenen’ geworden. Want het onkruid groeit en bloeit weelderig, net een verwaarloosde hof. Gelukkig zijn er ook nog andere!

In mijn gemeente zijn de zerken vervangen door auto's want het is ‘kerkparking’ geworden. Ikzelf heb geen weet van de verhuis naar de huidige begraafplaats maar twee kleine zerkjes in kruisvorm staan nog tegen de achtergevel van de kerk. De inscripties zijn niet meer leesbaar maar zijn voor mij toch een bewijs dat er vroeger meer van deze waren.

Op de wereld komen is niet moeilijk, maar er terug af geraken is van een andere orde. Er zijn regels, wetten en vooral kosten. Gratis bestaat daar niet! In mijn kinder- en jeugd jaren heb ik dikwijls de pastoor met twee misdienaars met een staf met een kruisbeeld op zien passeren. Een tijdje later stond de staf ergens tegen de gesloten blaffeturen.

De klok luidde in de toren, de mensen die het kruis passeerden maakten een kruisteken. Soms viel er een paar dagen later een rouwbrief door de spleet in de voordeur.

Mijn ma bestudeerde die of niemand vergeten was of op de verkeerde plaats stond. Want iedereen kende iedereen. Niet juist... ruzie aan de koffietafel. Een paar dagen later passeerde de lijkstoet op weg naar de kerk.

Iedereen in het zwart, de vrouwen met een hoedje en zwarte voile. Gravenmaker Cnuytje's zoveelste put was een feit. Hij stond klaar om de familie te condoleren met gestrekte hand... allee ge weet wel hé. De helft van het dorp ging naar de begrafenis en het bidprentje werd een paar weken op de schouw gezet.

Aan de koffietafel met belegde sandwiches werd eerst veel geweend, gebabbeld, gedronken en soms ruzie gemaakt. Maar dat was dan ook de enige keer dat iedereen nog eens iedereen zag. Een zatte nonkel waagde het soms om er een feestje van te maken. De vrouwen gingen nog eens naar het kerkhof en de mannen schoven naar de toog. Weken zag ik vrouwen in het zwart gekleed lopen en jongmannen kwamen de weduwe troosten, hoho.

Ik zag dit alles en stelde mij daar geen vragen bij tot ik de ware toedracht kende en besliste van nooit dood te gaan.

Nu, anno 2024, is dit helemaal anders, op het kostenplaatje na. De berechting gebeurt in alle sereniteit of gewoon niet. De overledene wordt ondergebracht bij de begrafenisondernemer die alles regelt en de catalogus voorlegt met alle mogelijke afscheidsplechtigheden. En het zijn er veel. Wordt het van oudsher in de kerk en begraafing of kiest men voor een afscheidsplechtigheid in de aula van de begrafenisondernemer?

Eerst crematie of nadien, gaat de urne met de asse in een urnegrav, in de muur, gaat hij terug mee naar huis of wordt deze uitgestrooid op de strooiweide? En er zijn nog mogelijkheden. Ja man, wat was het vroeger toch simpel. Maar de tijden veranderen en de gebruiken ook.

Ecologie en technologie nemen het voortouw. Het geloof in de 'schepping' wordt beetje bij beetje gesloopt door de 'evolutietheorie'. Een mensenleven verliest aan waarde en waardigheid. En om dit alles te verantwoorden, heeft men het gezegde '*De hemel is hier en niet na de dood*' verkondigd. Ik denk dat ge daar niet moet mee afkomen in Gaza of Oekraïne.

Allee, ik hoop dat de depressiesymptomen nu weg zijn.

Daarom hier nog een paar kerkhofweetjes voor aan een koffietafel, als deze er nog is:

- in de zomernachten hangt een blauwe schijn boven de graven,
- het gras van de strooiweide gaat niet naar het containerpark maar naar een plaats op het kerkhof, want het blijft op de heilige grond.

Vergelijk eens uw gemeente of dorp met de huidige begraafplaats, net identiek. De oude huisjes verdwijnen, de zerken ook. Nieuwe huizen die allen op elkaar gelijken worden op kleine percelen naast elkaar gepoot.

De urnevelden met hun betonnen bakjes zijn een copy. Appartementen ontsieren het landelijke, op het kerkhof verrijzen muren met nissen... De gelijkenis kan niet treffender zijn. Ik schenk mijn lichaam aan de geneeskunde, dan kan men nog eens zien hoe gezond vogelliefhebbers geleefd hebben... vinkeniers hé.

U kent wellicht wel het spreekwoord: 'De ene zijn dood is de andere zijn brood'. En dan gaat de gedachte wel naar de begrafenisondernemer, vadertje-staat en de erfgenamen. Maar ooit was er iemand die dit per toeval ook mocht ervaren.

Omer Dekens, veertig jaar, vrijgezel en oorlogsheld, werd in het dorp '*manke Mer*' genoemd. Zijn rechter been werd volgens de gegevens van het leger in 1944 geteisterd door een Duitse granaat.

Maar strijdmakers kennen de echte toedracht: bij een schermutseling met een Duits peloton smeed hij in paniek de lepel weg en liet de granaat vallen. Gelukkig heeft één van zijn makkers hem nog kunnen wegtrekken, maar er was toch schade.

Omer krijgt een vergoeding maar wil toch werken, ondanks zijn handicap. Zijn rechterbeen zorgt ervoor dat hij nergens aan de bak komt. Voor de 'Post' kan hij niet snel genoeg fietsen, in de steenbakkerij kan hij ook niet volgen en bij de boeren is het te zwaar. Gelukkig is hij vinkenier en kan hij zo zijn dagen vullen met vangen, verleren en spelen. Hij heeft het niet breed en tracht rond te komen met zijn invalidegeld. Iedereen weet dat en zijn levenswijze wordt aangenomen.

Hij komt per 'solex' naar de zetting met de kooi aan een lederen riem rond zijn hals, zet zijn machine op het kerkhof en zijn vink op een grafsteen, laat zich vroeg inschrijven en gaat direct terug naar het kerkhof en wacht daar naast zijn vink tot iemand zijn lat meebrengt. Goed en goedkoop! Na de zetting net hetzelfde tot de prijsuitdeling begint en dan naar huis.

Op een zekere zondag ziet hij een oud madammeke schrobben op een zerk en gaat kijken. Ze zegt dat dit de zerk van haar man is en dat die niet meer proper te krijgen is na haar lange ziekte. De kinderen hebben er niet naar omgekeken.

Omer krijgt compassie en belooft van in de week eens een poging te doen. Belofte maakt schuld en hij gaat bij de arduinkapper navraag doen hoe je deze proper krijgt. Hij is ook een oud-strijder en geeft hem een paar puimstenen mee en wat raad. Omer vliegt er op gelijk 'n een zot en de zerk lijkt na een paar uren als nieuw. De zondag kan het madammeke haar ogen niet geloven en stopt Omer flink wat geld toe met de vraag dit een paar maal per jaar te doen. Omer knikt.

Maar daarmee was de kous nog niet af want een week later had het hele dorp het gezien en Omer kreeg steeds meer aanvragen. Het werd een voltijdse job en niet alleen in zijn dorp. Een jaar later kon hij ook al eens aan de bel trekken in het lokaal en reed van kerkhof naar kerkhof met een oud

camionneke; de zaken draaiden goed. Twee jaar later werkte hij met twee man en alle kerkhoven lagen er piekfijn bij. Eén adres: Omer Dekens.

U ziet dat het spreekwoord klopt.

Maar OD ligt nu zelf waar hij rijk geworden is. Niet onder een arduinen maar onder een marmeren zerk. Ideaal in een landeke waar het regelmatig regent. En dat wist hij als geen ander!

Nog een goede raad: zet nooit zes vinkeniers samen met taart, koffie, bier en sterke drank, want het resultaat is... ge wilt het niet weten, hoho .

Lucien van Gent